

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru modificarea și completarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 551/2012 privind stabilirea tarifului de utilizare a spectrului

I. Introducere

Proiectul de decizie supus consultării publice are drept obiective principale adoptarea unor măsuri ce privesc modalitatea de încasare a tarifului de utilizare a spectrului în cazul ajungerii la termen a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio, cesiunii acestora, precum și stabilirea tarifului de utilizare a spectrului ce trebuie achitat pentru utilizarea benzii de frecvențe radio 3400-3600 MHz, în contextul prelungirii temporare a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio, precum și a procedurii de selecție ce urmează a fi organizată în cursul anului 2014. Totodată, întrucât ajustarea tarifului de utilizare a spectrului aferent benzii 3400-3600 MHz are un efect și asupra tarifului de utilizare a spectrului în banda 3600-3800 MHz, ANCOM propune și revizuirea acestuia pentru argumentele ce urmează a fi expuse.

Inițiativa Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, denumită în continuare ANCOM, vine și ca urmare a abordărilor legislative legate de posibilitatea prelungirii valabilității licențelor de utilizare a frecvențelor radio condiționată de plata unei taxe de licență ce se face venit la bugetul de stat.

Față de posibilitatea extinderii drepturilor de utilizare, Autoritatea consideră că o prelungire a valabilității licențelor de utilizare a frecvențelor radio trebuie tratată ca o măsură tranzitorie, acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio, acolo unde numărul drepturilor de utilizare este limitat, urmând a se realiza în urma unor proceduri de selecție. Plecând de la acest principiu, intențiile ANCOM legate de benzile 3400-3600 MHz, respectiv 3600-3800 MHz, au fost prezentate în cadrul „Documentului de strategie¹ privind implementarea și dezvoltarea sistemelor BWA la nivel național” și în cadrul Consiliului Consultativ din data de 22 iulie 2011, cu această din urmă ocazie fiind exprimate și opiniile ANCOM în raport de observațiile primite pe parcursul procesului de consultare publică, informații suplimentare putând fi identificate în cadrul documentelor de sinteză întocmite.

¹ Documentul de strategie privind implementarea și dezvoltarea sistemelor BWA la nivel național este disponibil la <http://www.ancom.org.ro/formdata-269-49-197>.

Actuala intervenție asupra cuantumului tarifului de utilizare a spectrului în banda de frecvențe radio 3400-3600 MHz este generată de necesitatea cunoașterii premiselor ce trebuie să fie luate în calcul pe termen mediu și lung în cadrul planurilor de afaceri ce privesc banda de frecvențe radio în discuție. O abordare similară a fost adoptată cu ocazia intervenției asupra cuantumului tarifului de utilizare a spectrului în cazul benzilor de frecvențe radio atribuite serviciilor de radiocomunicații mobile ce urmează a fi achitat, în benzile de frecvențe radio 900 MHz și 1800 MHz, începând cu data de 6 aprilie 2014.

Față de principiile ce trebuie urmărite la stabilirea tarifului de utilizare a spectrului, ANCOM are în vedere că frecvențele radio sunt resurse limitate, în sensul că, deși inepuizabile, utilizarea unei frecvențe de către un utilizator exclude sau limitează utilizarea acelei frecvențe de către terți, în aceeași zonă geografică. În acest context, Autoritatea consideră că la stabilirea cuantumului tarifului trebuie luate în considerare o serie de factori precum tipul de serviciu de comunicații electronice furnizat ori categoria de furnizori de servicii de comunicații electronice.

II. Obiective

Utilizarea frecvențelor radio în anumite benzi este condiționată de obținerea unei licențe de utilizare a frecvențelor radio, titularul revenindu-i obligația achitării, conform art. 30 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice², unui tarif de utilizare a spectrului. Obligația ce revine titularilor drepturilor de utilizare în temeiul articolului invocat reprezintă o parte a sumei ce este achitată pentru utilizarea resursei publice limitate de spectru radio, proprietate publică a statului aflată în administrarea ANCOM, cealaltă parte fiind reprezentată de taxa de licență ce este achitată cu ocazia acordării drepturilor prin procedură de selecție ori cu ocazia prelungirii drepturilor de utilizare în condițiile art. 31 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011.

Având în vedere că taxa de licență se percepe în cazul acelor drepturi de utilizare ce se acordă prin procedură de selecție, organizată în cazul în care numărul de drepturi de utilizare este limitat, se admite că unele benzi de frecvențe radio sunt mai valoroase din punct de vedere economic în comparație cu acele benzi de frecvențe radio în care drepturile de utilizare se pot acorda fără constrângerile amintite anterior.

De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, tariful de utilizare a spectrului trebuie stabilit astfel încât „să asigure **utilizarea optimă** a frecvențelor radio și să fie **obiectiv justificat, transparent, nediscriminatoriu și proporțional** cu scopul pentru care este destinat”.

În aplicarea dispozițiilor legale, ANCOM înțelege că **utilizarea optimă** este asigurată prin utilizarea spectrului în sensul în care:

- spectrul este desemnat pentru acele aplicații și alocat acelor utilizatori care furnizează cele mai mari beneficii de bunăstare asupra societății în ansamblu;
- la rândul lor, titularii drepturilor utilizează spectrul în mod rațional, astfel încât să elimine risipa sau utilizarea suboptimă, extensivă, în detrimentul utilizării intensive a spectrului, în raport cu modelele de alocare/asignare a frecvențelor, tehnologiile, nivelul tehnic și eficiența rețelelor;
- în timp, spectrul devine disponibil pentru servicii noi și aplicații inovative generatoare de valoare și permite încorporarea progresului tehnologic, circumstanțe care pot necesita inclusiv reorganizări ale utilizărilor în anumite benzi.

² Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 925 din 27 decembrie 2011.

În vederea calificării **proporționalității** tarifului de utilizare a spectrului, ANCOM pornește de la premiza că utilizările și utilizatorii care furnizează cele mai mari beneficii de bunăstare sunt în mod normal cele/cei care atribuie spectrului cea mai mare valoare economică, în reflectarea productivității sporite a activităților pe care le desfășoară și a eficienței pentru deservirea cererii de servicii, pe baze comerciale sau în sectorul public. Pe de altă parte, pentru maximizarea bunăstării pentru societate, trebuie ținut cont de valoarea economică și socială a utilizării spectrului, precum și de interesele specifice ale categoriilor de utilizatori de spectru. Cu alte cuvinte, la analizarea modului în care este determinat quantumul tarifului de utilizare a spectrului se au în vedere utilizările posibile pentru resursa limitată de spectru radio, urmând ca la determinarea în concret a sumelor ce urmează a fi achitate de către titularii drepturilor de utilizare să ne raportăm și la tipul de serviciu de comunicații electronice furnizat (de exemplu, serviciul de comunicații mobile terestre, serviciul de radiocomunicații mobile profesionale, servicii de comunicații audiovizuale, servicii de urgență, radare și radionavigație etc.) în directă relație cu creșterea de bunăstare așteptată de societate ca urmare a furnizării unor astfel de servicii. Prin urmare, valoarea pentru societate a resurselor limitate de spectru radio este determinată inclusiv în raport cu tipul de serviciu furnizat prin intermediul benzilor de frecvențe radio.

Principiul nediscriminării urmărit la stabilirea tarifului de utilizare a spectrului se raportează și la beneficiile de bunăstare ce decurg din utilizarea resursei limitate, nefiind adecvată ori suficientă o comparație realizată doar în termeni de tarif/MHz, indiferent de tipul de serviciu de comunicații electronice furnizat. Cu alte cuvinte, considerăm că este asigurat un tratament nediscriminatoriu al tarifului de utilizare a spectrului în cazul în care este comparat tariful achitat de către aceeași categorie de utilizatori și nu atunci când este analizat quantumul tarifului achitat de către utilizatori diferiți, în benzi de frecvențe radio ce au destinație sau o atribuire, conform Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe radio, diferită. De asemenea, la stabilirea tarifului de utilizare a spectrului are relevanță și valoarea conferită de către fiecare dintre destinatarii serviciilor de comunicații electronice furnizate prin intermediul undelor radio, acest lucru fiind în măsură să poziționeze diferit quantumul tarifului achitat de diferite categorii distincte de utilizatori de spectru radio.

III. Propuneri

ANCOM intenționează clarificarea unor norme ce țin de modalitatea de încasare a tarifului de utilizare a spectrului în următoarele cazuri:

- i) încasarea tarifului de utilizare a spectrului în cazul ajungerii la termen a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio;
- ii) cesiunii drepturilor de utilizare.

În cazul precizat la lit. i) de mai sus, Autoritatea propune modificarea textului Deciziei Președintelui ANCOM nr. 551/2012 în scopul eliminării unor neclarități legate de modalitatea de încasare a tarifului atât în luna de început a drepturilor de utilizare, cât și în luna încetării drepturilor de utilizare în cazul în care acestea ating termenul pentru care au fost acordate inițial.

Plecând de la intenția reglementării situației descrise anterior, Autoritatea a constatat necesitatea intervenției și la prevederile ce reglementează modalitatea de încasare a tarifului în cazul cesiunii drepturilor de utilizare. În această situație, ANCOM propune ca titularul licenței (cedentul) să achite valoarea tarifului prevăzut în anexă, multiplicată cu 1/12 și cu numărul lunilor scurse de la începutul anului, respectiv al trimestrului în care are loc cesiunea și **până în luna anterioară** emiterii licenței modificate în favoarea

cesionarului, în timp ce noul titular al licenței (cesionarul) va achita un quantum este egal cu valoarea tarifului prevăzut în anexă, multiplicată cu 1/12 și cu numărul lunilor rămase până la sfârșitul anului, respectiv al trimestrului în care are loc cesiunea, **luna emiterii licenței modificate în favoarea cesionarului fiind inclusă** în acest număr.

Autoritatea propune adoptarea unui text care să clarifice modalitatea de stabilire și încasare a tarifului în cazul licenței emisă în prima zi calendaristică a unei luni și care expiră în ultima zi calendaristică a ultimei luni de valabilitate a licenței. În situația descrisă anterior, valoarea tarifului se datorează inclusiv pentru ultima lună din perioada de valabilitate pentru care au fost acordate drepturile de utilizare.

În ce privește modificarea propriu-zisă a quantumului tarifului de utilizare a spectrului prevăzut în anexa la Decizia Președintelui ANCOM nr. 551/2012, Autoritatea are în vedere o ajustare a tarifului perceput pentru utilizarea benzilor de frecvențe radio 3400-3600 MHz, respectiv 3600-3800 MHz.

Modificarea tarifului propusă de ANCOM vine să completeze măsura ajustării tarifului de utilizare a spectrului în cazul benzilor de frecvențe radio atribuite serviciilor de radiocomunicații mobile unde s-a înregistrat o reducere cu aproximativ 33% (32% în banda de 900 MHz și 34% în banda de 1800 MHz). În aceste condiții, Autoritatea propune, pentru început, ca același procent să fie aplicat la tariful de utilizare a spectrului perceput, în prezent, pentru banda de frecvențe radio 3400-3600 MHz, rezultând un tarif de utilizare de 100.000 euro/an pentru un canal duplex de 7 MHz. Tariful urmează să fie aplicat cât mai curând posibil în raport cu licențele de utilizare ce urmează a fi prelungite la solicitarea titularilor, respectiv începând cu trimestrul IV al anului curent.

În același context, Autoritatea propune eliminarea tarifului de utilizare a spectrului pentru licențe locale în banda 3400-3600 MHz în parte pentru considerentele expuse în cadrul Documentului de strategie privind implementarea și dezvoltarea sistemelor BWA la nivel național și, pe de altă parte, datorită faptului că în prezent nu mai există licențe acordate doar la nivel local. Autoritatea a făcut cunoscute intențiile sale cu privire la acordarea drepturilor de utilizare în această bandă, alocările urmând să fie realizate doar la nivel național și județean.

În ce privește banda de frecvențe radio 3600-3800 MHz, Autoritatea are în vedere că valoarea acestui tarif a fost determinată anterior prin raportare la valoarea stabilită pentru banda de frecvențe radio 3400-3600 MHz, motiv pentru care ANCOM propune ca și tariful în banda 3600-3800 MHz să fie ajustat de o manieră încât să reflecte abordarea exprimată în alineatul precedent. Motivele ce au stat la baza unui tratament similar în aceste două benzi de frecvențe radio se referă la:

- i) benzile sunt adiacente și au, în consecință, proprietăți de propagare similare;
- ii) serviciile de comunicații electronice destinate publicului ce sunt furnizate în banda 3400-3600 MHz sunt aproape similare cu cele ce pot fi furnizate în banda de frecvențe radio 3600-3800 MHz, principala diferență constituind-o lărgimea de bandă a canalului duplex alocat [lărgimea de bandă alocată la nivel național, pentru utilizarea frecvențelor radio în banda de frecvențe 3600-3800 MHz, este de 28 MHz (de patru ori mai mare decât în cazul benzii de frecvențe radio 3400-3600 MHz)];

În opinia ANCOM, tariful de utilizare a spectrului ce urmează a fi achitat pentru utilizarea benzilor de frecvențe radio 3400-3600 MHz, respectiv 3600-3800 MHz trebuie să fie în măsură să genereze competitivitate în raport cu titularii ce furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice similare către utilizatorii finali. Cu alte cuvinte, tariful de

utilizare a spectrului va trebui să fie nediscriminatoriu în raport cu tariful ce este achitat de către ceilalți titulari de drepturi ce oferă servicii similare.

În aceste condiții, ANCOM consideră că un tarif de utilizare de 400.000 euro/an pentru un canal duplex de 28 MHz alocat la nivel național în banda 3600-3800 MHz reprezintă expresia un tratament just față de titularii drepturilor în banda 3400-3600 MHz, noua valoare urmând să fie luată în calcul începând cu trimestrul IV al anului curent.

Autoritatea face precizarea că în întreaga bandă 3400-3800 MHz urmează a fi organizată, în cursul anului 2014, o procedură de selecție, drepturile de utilizare a frecvențelor radio urmând să intre în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2016. În aceste condiții, Autoritatea își exprima intenția de a revizui, în viitorul apropiat, tariful de utilizare a spectrului în întreaga bandă 3400-3800 MHz într-o manieră care să permită o abordare unitară neutră la nivelul întregii benzi.

Totodată, ANCOM propune modificarea tarifelor pentru benzile de frecvențe peste 57 GHz atribuite serviciului fix, în conformitate cu TNABF. Aceste tarife sunt mai adecvate specificului de propagare al benzilor de frecvențe superioare, ce pot fi utilizate de către aplicații de legături punct la punct în serviciul fix, fiind mai mici în mod semnificativ față de valorile actuale prevăzute de decizia în vigoare.

De asemenea, ANCOM propune și modificarea tarifelor pentru transmisiile ocazionale de tip SNG, noile tarife fiind mai mici cu 20% decât tarifele în vigoare pentru astfel de transmisii. Această acțiune se înscrie într-un proces inițiat de autoritate, cu câțiva ani în urmă, de aliniere a valorilor acestor tarife la cele practicate în alte țări europene.

IV. Procedura de consultare publică în regim de urgență

Având în vedere că drepturile de utilizare a frecvențelor radio în banda 3400-3600 MHz ajung la termen în luna septembrie a anului curent, Autoritatea consideră că măsurile propuse trebuie adoptate în regim de urgență, motiv pentru care prezentul proiectul de decizie urmează să fie supus consultării publice, conform prevederilor art. 135 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, pentru o perioadă de 10 zile.